

Periodeplan 6 Jorda rundt

Veke: 7-12

Overordna blick på perioden

- * Formål med faget – visar det overordna
- * Kva kunnskapar treng ein for å kunne oppnå og utøva kompetansen?

- * Korleis skal elevane få visa kompetansen sin til slutt? Ikkje reproduksjon av kunnskap, men utøving av kompetanse.
- * Korleis skal me vurderer kompetanse?
- * Korleis kan dei ulike faga utfylla kvarandre?
- * Elevmedverknad - kva treng me innspel frå elevane på?

1 Planlegging av undervisning i omvendt rekkefølge

Kompetanse er i Ludviksenutvalet forstått som: «Kompetanse betyr å kunne mestre utfordringer og løse oppgaver i ulike sammenhenger og omfatter både kognitiv, praktiske, sosial og emosjonell læring og utvikling, inkludert holdninger, verdier og etiske vurderinger. Kompetanse kan utvikles og læres og kommer til uttrykk gjennom hva personer gjør i ulike aktiviteter og situasjoner.

Steg 1: Beskriv forventet læringsutbytte
kunnskaper, ferdigheter og forståelse

Steg 2: Bestem hvordan elevene skal dokumentere kompetansen og hvordan den skal vurderes
oppgaver og vurderingskriterier

Steg 3: Planlegg undervisningstimene
læringsaktiviteter, tekstutvalg, undervisning, filmer, klassebesøk osv.

(Wiggins og McTighe 2005)

Tverrfagleg fokus

Refleksjonar

- * Ikkje faga som lausrevne bitar, men heller korleis kan me bruka matematikken for å skjøna samfunnsfag?

- * Viktig å ha eit mål der framme.
- * Meir elevperspektiv. Trygga dei inn i måten å tenka på.
- * Produkt etterpå. Ikkje hugsa, men meir kompetanse kring samanfating av emnet. Norsk ligg ofte framme. Større oppdrag. Presenterast i byrjinga på perioden.
- * Vurdering .
- * Frå lærebok til klasserom
- * Presentera noko høgverdig. Samansett av ulike kompetansemål.
- * Kompetanse vs kunnskap. Kunnskap er også viktig. Det er viktig at dette ikkje feller vekk.
- * Anerkjenne det tradisjonelle. Kunne grunnleggande for å jobba med tverrfagleg kompetanse.
- * Korleis skal me jobba slik at alle eig stoffet. Formidla likt.
- * Korleis planlegga? Begynna med det som skal ligga til slutt. Baklengs planlegging. Høgverdige mål. Beskriva det ideelle. Konkurransprega, produsera og høgverdig etc.

Overordna mål:

Kompetanse er å tileigne seg og anvende kunnskap og ferdigheitar til å meistre utfordringar og løyse oppgåver i kjente og ukjente samanhengar og situasjonar.

I denne perioden skal elevane ut å reise. Dei skal få vere nysgjerrige, stille spørsmål, og søke kunnskap om landa og stadane dei kjem til, og prøve å forstå kulturen dei møter. Kunnskap om og forståing for andre kulturar, medfører respekt og perspektiv på både eige og andre sitt liv. Emne til refleksjon og kritisk tenking er viktig å trene på.

Under planlegginga og på reisa, vil elevane møte situasjonar som vil bidra til at dei får trening i å handtere både medgang og motgang, personlige og praktiske utfordringar på ein best mogeleg måte. Livsmeistring er eit hovudtema i den overordna delen av læreplanen.

Henta frå formål med faget:

Matematikk: Personleg økonomi, og statistikk er viktige områder der tal vert nytta i realistiske samanhengar.

Tal og talforståing: Dette er grunnmuren i det elevane skal mestre i laupet av grunnskulen.

Representasjon og kommunikasjon: Elevane må få mogelegheit til å bruke matematiske omgrep i ulike samanhengar, gjennom egne erfaringar og matematiske samtalar.

- Reisebudsjett
- Diagram over utgifter
- Målestokk på kart, og utrekning av avstandar
- Veg, fart og tid

Samfunnsfag: undring og utforskning innebærer at elevene skal kunne undre, reflektere og vurdere hvordan kunnskap om samfunnet blir til. De skal få uttrykke sin nysgjerrighet og være aktivt kunnskapssøkende og skapende sammen med andre.

Faglig undring og utforsking utvikles gradvis gjennom hele utdanningsløpet. Fra å formulere enkle spørsmål om samfunnsfaglige temaer og gjennomføre små undersøkelser med blant annet bruk av telling, regning og digitale verktøy, til å formulere mer komplekse problemstillinger, belyse dem fra ulike perspektiver, foreslå mulige forklaringer og nærme seg problemstillingene ved hjelp av ulike kilder

kildekritisk bevissthet innebærer at elevene skal kunne innhente og bruke informasjon fra flere og ulike typer kilder for å belyse forhold i samfunnet og egne liv. De skal kunne gjøre en kritisk vurdering av kildenes pålitelighet, relevans, tendens og hensikt.

Demokrati og medborgarskap inneber at elevane skal forstå korleis geografiske, historiske og notidige har lagt og legg betingelsar for menneske sine mogelegheitar til å samarbeide, organisere seg og fatte avgjerder i samfunn.

Naturfag: Elevane skal gjennom faget auke si forståing av naturen og miljøet gjennom observasjon, undring og kritisk vurdering av fagkunnskap. Kunnskap om jorda, livet på jorda og menneskelg påverknad gir elevane grunnlag til å ta bærekraftige val.

Norsk: (Munnleg kommunikasjon) Elevane skal få oppleve gleden ved å utfolde seg munnleg. Dei skal presentere, fortelle og diskutere på hensiktsmessige måtar framfor eit publikum , gjerne med digitale verktøy.

Elevane skal få oppleve gleda ved å skape tekstar. Dei skal kunne skrive på hovudmål og sidemål, i ulike sjangrar og med ulike formål, og kombinere tekst med andre uttrykksformer.

Engelsk:

Forventa sluttkompetanse:

- Erfaring i/kunnskap om turplanlegging
- Kunnskap om økonomi. Kva kostar ei slik reise? Kva utgifter bør ein ta med i eit reisebudsjett?
- Praktisk kunnskap om å bestille flybillettar og hotell, finne prisar osv. Korleis kjem me oss rundt og kva kostar det

- Praktisk kunnskap om serverdigheitar, kart og avstandar.
- Kunnskap om landet: Historie, valuta, prisnivå, viktige næringar, kva kjenneteiknar naturen, viktige serverdigheitar, kart/geografi.
- Framføringskompetanse: munnleg, dramatisering
- Språkkompetanse: Norsk, engelsk

Tverrfagleg prosjekt:

Grupper: A 4 elevar, kan variere i laupet av perioden

Ulike oppdrag, med klare tidsfristar

- Geografi/kart/målestokk
- Klima/fakta om naturen, klimasona, dyr
- Viktige næringar
- Fakta om landet
- Historie
- Kultur: musikk, mat, kunst, handverk, severdigheter
- Feriebudsjett + diagram+valuta
- Utfordringar: noko går gale....kva gjer me?

Kan noko av dette gjerast på engelsk?

Vurdering: Framføring av prosjekt/reiselivsmesse?

Sosialt arrangement i perioden: Reiselivsmesse?

Avspark:

Avslutning:

Fag	Kompetansemål
Musikk	<ul style="list-style-type: none">• Diskutera særtrekk ved rytmisk musikk, kunstmusikk og norsk, samisk og andre kulturar sin folkemusikk og gjera greie for eigne musikkpreferansar.• Kjenna att og namngje forskjellige instrument og ensemble innanfor ulike sjangrar.• Kjenna att og beskriva musikalske stiltrekk frå improvisert musikk og rytmisk musikk.
Samfunnsfag	<ul style="list-style-type: none">• lokalisere og dokumentere oversikt over geografiske hovudtrekk i verda og samanlikne ulike land og regionar• lese, tolke og bruke papirbaserte og digitale kart, målestokk og kartteikn• undersøkje korleis menneske gjer seg nytte av naturgrunnlaget, andre ressursar og teknologi i Noreg og i andre land i verda og drøfte premisser for berekraftig utvikling• undersøkje og diskutere bruk og misbruk av ressursar, konsekvensar det kan få for miljøet og samfunnet, og konflikhtar det kan skape lokalt og globalt• formulere spørsmål om forhold i samfunnet, planleggje og gjennomføre ei undersøking og drøfte funn og resultat munnleg og skriftleg• bruke samfunnsfaglege omgrep i fagsamtalar og presentasjonar med ulike digitale verktøy og byggje vidare på bidrag frå andre
Norsk	<ul style="list-style-type: none">• orientere seg i store tekstmengder på skjerm og papir for å finne, kombinere og vurdere relevant informasjon i arbeid med faget• presentere norskfaglige og tverrfaglige emner med relevant terminologi og formålstjenlig bruk av digitale verktøy og medier• vurdere egne og andres muntlige framføringer ut fra faglige kriterier

Engelsk	<ul style="list-style-type: none"> • Skrive ulike typer tekster med struktur og sammenheng. • Bruke sentrale mønstre for rettskriving, ordbøying, setnings- og tekstbygging i produksjon av tekst. • Bruke digitale verktøy og formkrav for informasjonsbehandling, tekstproduksjon og kommunikasjon. • drøfte levesett og omgangsformer i Storbritannia. • gjøre rede for trekk ved historie og geografi i Storbritannia. <p>NY KOMPETANSEMÅL:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bruke og reflektere rundt språklig terminologi om språklige mønstre og tekststrukturer • bruke og reflektere rundt sentrale mønstre for uttale, rettskriving, ordbøyning og ulike setningstyper i kommunikasjon • utforske og beskrive framveksten av engelsk som verdensspråk • reflektere rundt tekster av og om urfolk i engelskspråklige land • bruke og vurdere ulike språklærings- og kommunikasjonsstrategier • utvikle og presentere tekster tilpasset ulike mottakere • lese og reflektere rundt ulike typer tekster om det ungdom er opptatt av i land der engelsk brukes
Krle	<ul style="list-style-type: none"> • diskutere aktuelle spørsmål som oppstår i møte mellom religion, kultur og samfunn • samtale om og forklare hva religion er, og vise hvordan religion kommer til uttrykk på ulike måter • vise evne til dialog om religions- og livssynsspørsmål og vise respekt for ulike religioner og livssyn

Naturfag	<ul style="list-style-type: none"> • observere og gi eksempler på hvordan menneskelig aktivitet har påvirket et naturområde, undersøke ulike interessegruppers syn på påvirkningen og foreslå tiltak som kan verne naturen for framtidige generasjoner • innhente og bearbeide naturfaglige data, gjøre beregninger og framstille resultater grafisk • undersøke og registrere biotiske og abiotiske faktorer i et økosystem i nærområdet og forklare sammenhenger mellom faktorene
Kroppsøving	
2. språk	<p>Spansk:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kommunisera med forståeleg uttale • Delta i ein enkel, spontan språksituasjonar • Forstå og bruka tal i praktiske situasjonar. <p>Fransk:</p> <ul style="list-style-type: none"> • beskrive og vurdere eget arbeid med å lære det nye språket • bruke lytte-, tale-, lese- og skrivestrategier tilpasset formålet • presentere ulike emner muntlig • delta i enkle, spontane samtalsituasjoner • samtale om dagligliv, personer og aktuelle hendelser i språkområdet og i Norgebruke digitale verktøy og andre hjelpemidler
Matematikk	<ul style="list-style-type: none"> • gjere berekningar om forbruk, bruk av kredittkort, inntekt, lån og sparing, setje opp budsjett og rekneskap ved å bruke rekneark og gjere greie for berekningar og presentere resultata

	<ul style="list-style-type: none"> • analysere samansette problemstillingar, identifisere faste og variable storleikar, kople samansette problemstillingar til kjende løysingsmetodar, gjennomføre berekningar og presentere resultata på ein formålstenleg måte • gjennomføre undersøkingar og bruke databasar til å søkje etter og analysere statistiske data og vise kjeldekritikk • ordne og gruppere data, finne og drøfte median, typetal, gjennomsnitt og variasjonsbreidd, presentere data, med og utan digitale verktøy, og drøfte ulike dataframstillingar og kva inntrykk dei kan gje • gjere overslag over og berekne lengd, omkrins, vinkel, areal, overflate, volum, tid, fart og massetettleik og bruke og endre målestokk
Kunst og handverk	<ul style="list-style-type: none"> • samtale om hvordan urfolk og andre kulturer har påvirket og inspirert ulike designuttrykk • beskrive ulike løsningsalternativer i design av et produkt ved hjelp av skisser og digital programvare • vurdere kvaliteten på eget håndverk • diskutere hvordan kunstnere i ulike kulturer har framstilt mennesker gjennom tidene, og bruke dette som utgangspunkt for eget skapende arbeid med portrett og skulptur

	Kva skal du lære i dei ulike faga denne perioden?	Korleis skal du lære det?	Produkt/ vurdering
Norsk	<p>Kjenne att viktige kjenneteikn og verkemiddel i fagartiklar</p> <p>Bruke lesestrategiar for å hente kunnskap frå fagtekstar</p> <p>Skriv ein fagartikkel</p>	<p>Nye Kontekst: Presentasjonar s. 32-41</p> <p>Fagartiklar og foredrag s. 128-133</p> <p>Faktafyk https://faktafyk.no/ </p>	<p>Innleveringa av artikkel</p> <p>Munnleg presentasjon</p> <p>Veke 7: Les teksten "Fugl Fønix frå Nord" i Faktafyk. Skriv samandrag frå teksten.</p>

	<p>Bruke ulike kjelder til å finne bakgrunnsinformasjon og føre kjeldeliste.</p> <p>Forklare kva som kjenneteiknar ein god presentasjon</p> <p>Planleggje og halde ein munnleg presentasjon</p> <p>Vurdere eigne og andre sine munnlege framføringar ut frå kriterium</p>	<p>Kontekst: s. 158-160</p> <p>Kontekst: Munnleg framføring s. 14-16, oppgåver s. 20</p> <p>https://ndla.no/nn/node/19403?faq=116784</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=ij9QgHrLUQU</p> <p>https://www.lokus.no/open/fabel/Fabel-8/2-Muntlige-presentasjoner</p> <p>https://www.lokus.no/open/fabel/Fabel-8/5-Fagartikkel</p>	<p>Veke 8: Les teksten "Hvordan tilpasser vi oss klimaendringene?" Marker temasetningane i artikkelen</p> <p>Veke 10-12: Arbeid med artikkel og presentasjon</p>
Samfunnsfag	<p>Kartkunnskap: Plassering av land, og arbeid med kart (kartteikn, målestokk, emnekart)</p> <p>Lære å stille relevante spørsmål om og søke kunnskap om framande land.</p> <p>Søke historisk kunnskap om land og kulturar og sjå korleis dette heng saman med kvar landet står i dag.</p>	<p>Grublenett.no</p> <p>https://klimamote.no/laerer/laere/rveiledning/</p> <p>Tverrfagleg arbeid i grupper på a 4 elevar. Naturfag, samfunnsfag og matematikk inngår i samarbeidet.</p>	<p>Framføring av tverrfagleg prosjekt.</p>

	<p>Undersøke samanhengen mellom geografiske hovudformer, naturressursar, kultur og næringar.</p> <p>Finne ut kva ulike land og regionar er kjent for? Tenke over kven ein er sjølv og kva ein sjølv likar å oppsøke på ferieturar.</p> <p>Førebu og gjennomføre ei ferieplanlegging, der innhenting og søk etter billettar, overnattingsstader, serverdigheitar osv er ein del av arbeidet.</p>		
Matematikk	<p>Lære viktige statistiske omgrep som frekvens, frekvenstabell, gjennomsnitt, median, typetal, variasjonsbreidd, og kunne rekne med desse.</p> <p>Lære kva linjediagram, søylediagram og sektordiagram er, og vite kva tid me nyttar dei ulike typane diagram.</p>	<p>Kapittel 5 i Faktor 1: Statistikk, Side 153-178 i grunnboka.</p> <p>Digital manual: Rekneark, side 248-266.</p> <p>Kap. 7 i faktor: Målestokk, side 211-215.</p> <p>Tverrfagleg arbeid i grupper.</p>	<p>Kapittelprøve i statistikk</p> <p>Tverrfagleg framføring: Framføring av feriebudsjett ++ i samband med "reisa".</p>

	<p>Vurdere bruk av diagram med kritiske auger. Kan eit diagram lure oss? Kjeldekritikk. Kven har laga diagrammet? Kva vil dei oppnå ved presentasjonen sin?</p> <p>Kunne bruke excell i samband med statistikk.</p> <p>Trening i å finne prisar på ulike billetter, hotell, turar, serverdigheitar og i å setje opp eit feriebudsjett.</p> <p>Trening i å bruke excell i samband med budsjettarbeid og framstille budsjettet grafisk.</p> <p>Arbeid med kart og målestokk i samband med "reisa" elevane skal ut på i perioden.</p>		
Engelsk	<p>Skrive ulike typer tekster med struktur og sammenheng.</p> <p>Bruke sentrale mønstre for rettskriving, ordbøying, setnings- og</p>	<p>London History: 2 A</p> <p>How to design a poster: L4 AB, E</p> <p>Asking and giving directions:</p> <p>Arbeid: L2 Oppdrag: L3</p>	

	<p>tekstbygging i produksjon av tekst.</p> <p>Bruke digitale verktøy og formkrav for informasjonsbehandling, tekstproduksjon og kommunikasjon.</p>		
Naturfag	<p>Lære kva eit økosystem er. Kjenne til både biotiske og abiotiske faktorar som inngår i eit økosystem, og forstå korleis desse påverkar kvarandre, og er avhengige av kvarandre.</p> <p>Undersøke korleis geografi og natur heng saman i andre land.</p> <p>Undersøke korleis naturgrunnlaget er med å forme kultur og næringsliv i andre land og regionar.</p> <p>Innhente naturfaglege fakta og gjerne framstille dette grafisk.</p>	<p>Kapittel 14 i Eureka, side 249-265.</p> <p>Tverrfagleg samarbeid</p>	<p>Målprøve i økologi</p> <p>Framføring av tverrfagleg prosjekt</p>
KRLE			
Musikk	Denne perioden skal du lære om det me kallar	Gjennom lytting, forelesing med døme, bilete og film. Du skal og	

	verdsmusikk; musikk frå heile verda.	leita etter informasjon om verdsmusikk sjølv; de får oppdrag undervegs. De skal òg øva inn og framføra ei låt frå omverda.	Framføringa vert vurdert med karakter.
Kroppsøving			
2. språk	<p>Spansk</p> <p>Kap. 8</p> <p>¿Dónde está la película?</p> <p>Hus og leilegheit. Rom</p> <p>Preposisjonar</p> <p>Uttrykk for kvar ting er</p> <p>Hay: det finnes</p> <p>Kap 12</p> <p>¿Qué hora es?</p> <p>Klokka, tid, vær</p> <p>Verb: tener que: Ir +a</p> <p>Fransk:</p> <p>Les loisirs -</p> <p>fritidsaktiviteter kap.5</p> <p>L`ecole - kap.6</p> <p>Skuledagen, vekedagene, klokka, sammenligne fransk/norsk skolen</p> <p>Nekting, verb faire</p>	<p>Lytteøvingar og skriftlege arbeidsoppgåver</p> <p>Diverse oppgåver for å lære klokka på spansk</p> <p>Digitale verktøy</p> <p>spel</p> <p>Munnlege, skriftlege øvelser, Lytting,</p> <p>Bruk av digitale verktøy</p> <p>Klokkespill, fargespill, tallspill, sanger,</p>	<p>Munnlege aktivitetar</p> <p>Glosetest</p> <p>Munnleg framføring av "et brev",</p> <p>Glossetest</p>

	Fransktalende land - opplegget inspirert av tverrfagleg prosjekt		
Kunst og handverk	<p>Planlegge og lage maske i gips med dekor.</p> <p>Lage skisse og planlegge motiv/mønster på maska inspirert av ein bestemt kultur</p> <p>Lage maska med rett teknikk og dekorere maska.</p>	Veke 7-12: Praktisk arbeid; teikne skisse, gipse maska, dekorere.	<p>Elevane lagar vurderingskriterier</p> <p>Eigenvurdering</p> <p>Vurdering med karakter</p>